

Stichting **Reanimatie Netwerk Amersfoort**

Operationeel verslag 2018

Ontwikkelingen in het netwerk in 2018

Het netwerk dat wij beheren bestaat uit:

- Burgerhulpverleners: mensen die kunnen reanimeren en zich hebben aangemeld bij HartslagNu om opgeroepen te worden bij een melding van een reanimatie.
- AED's: AED's in beheer bij onszelf of bij anderen die zijn aangemeld bij HartslagNu om opgehaald te worden door burgerhulpverleners bij een oproep.

Migratie naar een nieuw oproepsysteem

Bij een reanimatiemelding aan de 112-meldkamer van de ambulancedienst RAVU schakelt de meldkamercentralist de burgerhulpverlening in. Dit gebeurt middels het oproepsysteem waarin zowel de beschikbare burgerhulpverleners als de beschikbare AED's zijn geregistreerd. De computer van HartslagNu koppelt automatisch de burgerhulpverleners en AED's in de buurt van het incident aan de incidentlocatie en stuurt via SMS of via een appbericht de burgerhulpverleners aan om direct naar het slachtoffer te gaan dan wel om eerst een AED op te halen.

In de zomer van 2018 heeft er een fusie plaatsgevonden tussen de voorheen bestaande oproepsystemen HartslagNu (werkzaam in grote delen van het land, onder meer in Amersfoort) en Hartveilig Wonen (werkzaam onder meer in Zeeland en Zuid-Holland) tot één landelijk oproepsysteem met de naam HartslagNu, dat werkt met de technologie van Hartveilig Wonen. Deze fusie is tot stand gekomen mede met hulp van het Ministerie van VWS en Ambulancezorg Nederland. Al onze burgerhulpverleners en AED's zijn gemigreerd naar het nieuwe landelijke systeem. Alle 112-meldkamers zijn op dit systeem aangesloten. Tegelijk met de migratie zijn dubbele en foute vermeldingen verwijderd. Bij migratie hebben de ingeschreven burgerhulpverleners zich opnieuw moeten registreren in het nieuwe systeem. Hierdoor zijn mogelijk burgerhulpverleners afgevalen, bijv. doordat ze een ander e-mailadres hebben en de migratiemail niet ontvangen hebben. Als gevolg van de invoering van de AVG krijgen wij als beheerder op dit moment minder - en minder gedetailleerde - informatie over het netwerk. Het is daarom voor ons niet mogelijk geweest deze mensen op te sporen. Wij hebben wel vóór migratie iedereen gewaarschuwd en verzocht hun gegevens up to date te maken. Wij hebben wel kunnen constateren dat alle AED's in Amersfoort succesvol zijn overgegaan naar het nieuwe systeem.

In de eerste maanden van 2019 zal nog een opschoning plaatsvinden van het burgerhulpverlenersbestand voor mensen die, ondanks diverse aanmaningen, geen geldig reanimatiecertificaat in het systeem hebben geregistreerd. Ook AED's met

Stichting Reanimatie Netwerk Amersfoort

verlopen elektroden en accu's zullen uiteindelijk uit het systeem worden verwijderd. Wij benaderen ons bekende AED-beheerders actief om dit tijdig te voorkomen.

Wij zijn partner van HartslagNu geworden en kunnen op die basis de burgerhulpverleners en AED's in de gemeente Amersfoort beheren in het landelijke systeem. Wij kunnen alleen via HartslagNu de burgerhulpverleners en beheerders benaderen via mail.

Burgerhulpverleners

Wij begonnen 2018 met 1.559 geregistreerde burgerhulpverleners in het systeem. Op 31-12-2018 hadden wij 2.081 geregistreerde burgerhulpverleners. Daarvan hadden er 494 een (bijna) verlopen training. Met deze aantallen is de landelijke norm van 1% van de bevolking gehaald in Amersfoort.

Het valt ons op dat de belangstelling voor het volgen van herhalingscursussen matig is. Wij herinneren cursisten hier wel aan. De eerste lichte cursisten die wij hebben opgeleid zal dit jaar het certificaat zien verlopen. Wij hopen dat dit leidt tot meer vraag naar herhalingscursussen.

Voor de instandhouding van het netwerk is het van belang dat wij steeds nieuwe burgerhulpverleners weten te werven om daarmee de mensen te vervangen die hun registratie laten verlopen omdat zij geen herhalingscursus volgen. Er is ook een categorie die wel een herhalingscursus volgt, maar deze vergeet deze te registreren. Wij hebben via HartslagNu alle burgerhulpverleners hierover geïnformeerd en zijn bezig met HartslagNu om de update van de certificeringsdatum van onze cursisten centraal te kunnen regelen.

Als gevolg van de AVG kunnen wij sinds de zomer van 2018 niet meer per wijk bepalen hoeveel burgerhulpverleners wij in die wijk hebben. Hierdoor is het niet meer mogelijk te sturen op gerichte opleidingen voor wijken waar er een tekort is. Wij zijn hierover in overleg met HartslagNu. Wij hebben de toezegging gekregen dat we in de loop van 2019 statistische informatie op postcode niveau zullen gaan krijgen.

Wij handhaven ons aanbod voor mensen in de schuldhelpverlening en/of de bijstand om een gratis reanimatiecursus te volgen. Deze cursussen betalen wij uit sponsorgelden. Op deze wijze hopen wij op meer burgerhulpverleners in minder gegoede wijken.

Op Wereldhartdag (29 september 2018) hebben wij een succesvol evenement georganiseerd waarbij in twee sessies in totaal 250 mensen een reanimatiecursus hebben gevolgd.

Stichting **Reanimatie Netwerk Amersfoort**

In 2018 hebben wij rond de 650 cursisten een reanimatiecursus gegeven. De conversie (aanmelding van cursisten tot burgerhulpverlener) is daarbij rond de 50%. Wij gaan nog actiever cursisten vragen zich aan te melden en hebben nu ook een financiële prikkel ingebouwd in de cursusprijs (korting als men zich aanmeldt). Hiermee hopen wij het conversiepercentage te verhogen.

De conclusie van de ervaringen in 2018 is dat wij:

- door moeten gaan met het actief werven van burgerhulpverleners;
- door moeten gaan met het actief aanbieden van cursussen, zowel basiscursussen als herhalingscursussen, om het verloop op te vangen; en
- (nog) meer aandacht moeten besteden aan het enthousiasmeren van cursisten om ook burgerhulpverlener te worden (de conversie verhogen). Uiteindelijk willen we graag dat iedere cursist zich ook aanmeldt als burgerhulpverlener.

AED's

Voor een succesvolle reanimatie is het nodig dat zo snel mogelijk, doch in ieder geval binnen 6 minuten na de alarmering, een AED wordt aangesloten. Hiervoor moet er overal in Amersfoort binnen 3 minuten lopen een AED te vinden zijn die is aangemeld bij HartslagNu. Deze AED's dienen het liefst op 24/7 basis beschikbaar te zijn. Dit vereist, rekening houdend met de specifieke geografische beperkingen van Amersfoort, tussen de 200 en 250 AED's die 24/7 beschikbaar zijn. De meeste reanimatie geschieden bij mensen thuis; AED's dienen dus vooral in woonwijken beschikbaar te zijn.

Waar komen de AED's in ons netwerk vandaan?

AED's in ons netwerk zijn:

- Voor het overgrote deel aangemeld bij HartslagNu door particuliere AED-eigenaren (vooral bedrijven en enkele particulieren);
- Deels bestaande uit eigen AED's die wij verkregen hebben uit donaties van fondsen, uit acties van 2 banken (Rabo en ING), uit donaties van de Rotary Club Amersfoort Regio en uit de opbrengst van onze reanimatiecursussen; deze plaatsen wij op locaties waar er geen of onvoldoende AED's in de buurt zijn;
- Georganiseerd en gefinancierd door buurtinitiatieven. Dit kunnen door ons of door derden georganiseerde crowdfunding acties zijn, of acties via de website buurtaed.nl. Wij dragen aan deze acties bij (zolang de gelden strekken): de kosten van de buitenkast, uit subsidiegelden voor buitenkasten ontvangen van de gemeente Amersfoort en eventuele afrondingen als de actie net niet gehaald is (uit gelden van de Rabo/ING).

Stichting Reanimatie Netwerk Amersfoort

Ontwikkelingen in 2018

In 2018 hebben wij gewerkt aan het uitbreiden van AED's door werving te plegen binnen alle drie de genoemde categorieën.

Het aantal bij HartslagNu geregistreerde AED's is daardoor gestegen van 50 (waarvan 26 op 24/7 basis beschikbaar en 24 slechts tijdens openingstijden) per 1-1-2018 naar 162 (waarvan 100 op 24/7 basis beschikbaar en 62 slechts tijdens openingstijden) per 31-12-2018.

Dankzij onder meer gulle donaties van de Stichting Boshuizen, de Stichting Zonnegloren en de Rotary Club Regio Amersfoort hebben wij in 2018 12 eigen AED's kunnen financieren. Deze hebben wij geplaatst in woonwijken waar niet in de directe nabijheid al AED's te vinden waren. Daarbij hebben we met prioriteit geplaatst in wijken waar relatief meer reanimaties voorkomen. In de praktijk blijkt dat in de minder gegoede wijken relatief meer reanimaties voorkomen en er ook weinig AED's zijn.

De uitdaging bleek te zijn het vinden van geschikte gevels, waarbij de eigenaar bereid was de plaatsing van de buitenkast toe te staan en elektriciteit te leveren. Door de sluiting van vele buurthuizen door gemeentelijke bezuinigingen zijn wij ook op zoek gegaan naar alternatieve locaties, zoals zalen bij kerken die in een aantal wijken de functie van de buurthuizen hebben overgenomen. Daarnaast hebben wij van een van de grote sociale woningbouwverenigingen (De Alliantie) toestemming gekregen AED's aan gevels van panden bij hen in beheer te plaatsen. Onze leverancier van AED's heeft in 2018 last gehad van een productieprobleem waardoor wij vele maanden slechts mondjesmaat AED's kregen uitgeleverd. Inmiddels is dit probleem zo goed als opgelost.

Onze nieuwe AED's zijn uiteindelijk geplaatst bij buurthuizen ('t Klokhuis (Randenbroek), 't Middelpunt (Zielhorst), de Huiskamer (Liendert)) en bekende ontmoetingsruimtes bij kerken (Emmauskkerk (Soesterkwartier), Heilige Kruiskerk en Mevlana Moskee (beiden Kruiskamp), de Hoeksteen (Schothorst), Fonteinkerk (Leusderkwartier)), een school (Kattenbroek: de Breede Heide), aan de gevel van (sociale) woningbouw (Randenbroek: Debussystraat – Alliantie), en bij een winkelcentrum (Emiclaer in Kattenbroek). Wij zijn nog op zoek naar een geschikte locatie in Nieuwland. De nog niet geplaatste AED's zetten wij in om bij buurtAED acties de tijd te overbruggen tussen een geslaagde actie en de levering van de AED. Zo voorkomen wij dat het enthousiasme in de buurt daalt doordat men maanden moet wachten op de levering van de AED, terwijl de buitenkast er al hangt.

Dankzij deze donaties hebben wij belangrijke "gaten" in ons netwerk weten te dichtten. Hierdoor is een evenwichtiger spreiding van AED's over de stad bereikt. We zijn er echter nog niet. We verwachten dat er nog minimaal 50-100 AED's nodig zijn (die 24/7 beschikbaar zijn) om overal in de gemeente Amersfoort binnen 3 minuten

Stichting **Reanimatie Netwerk Amersfoort**

loopafstand een AED te hebben hangen (hiermee wordt dan de landelijke 6-minuten norm gehaald).

Specifieke acties om AED's te werven

Een belangrijke partij was in 2018 ook de SRO die heeft toegezegd aan 12 sporthallen in gebruik bij de SRO AED's in buitenkasten te hangen. De uitrol hiervan is momenteel gaande. Op basis daarvan is door een groep ondernemers in de binnenstad een aantal AED's in buitenkasten ter beschikking gesteld, waardoor wij de hele historische binnenstad van Amersfoort hebben kunnen afdekken. Deze zijn geplaatst bij de (gemeentelijke) parkeergarages en fietsenstallingen. Ook Q-Park heeft op ons verzoek de al aanwezige AED's in hun parkeergarages aangemeld. Met de ondernemersvereniging van het Eemplein zijn we nog in gesprek.

Een klasse apart zijn de supermarkten. Veelal hebben die wel AED's maar zijn die niet aangemeld bij HartslagNu (een goede uitzondering is de Plus). De lokale managers verwijzen naar de landelijke hoofdkantoren. Wij hebben dit bij de Hartstichting aangekaart en die is met de hoofddirecties van de supermarkten in gesprek gegaan. Inmiddels heeft dit geleid tot het naar buiten brengen van alle AED's van de Plus. Wij hebben begin januari 2019 ook een aantal AED's van Jumbo aangemeld gekregen.

Wij hebben een aantal keren aan eigenaren van AED's de kosten van vervanging van verlopen elektroden/accu's vergoed, in situaties waar er wel een AED was, maar deze niet inzetbaar was omdat de eigenaar de kosten niet kon betalen, op voorwaarde dat de AED in een buitenkast geplaatst werd (die wij dan hebben geleverd uit de gemeentesubsidie). Wij hebben ook een aantal keren bij buurtAED projecten een afrondende donatie gedaan als het benodigde bedrag niet gehaald werd. Deze betalingen zijn gefinancierd uit gelden van de Rabo/ING en de Rotary Club Regio Amersfoort.

In 2018 heeft ook een aantal Verenigingen van eigenaren (appartementengebouwen) AED's gefinancierd en opgehangen in een buitenkast. Wij houden daartoe af en toe een inleiding tijdens een (jaar)vergadering. Het besluitvormingsproces vergt veel tijd binnen VvE's, dus de doorlooptijden zijn lang.

Het buitenplaatsen van AED's bij scholen verloopt moeizaam door de besluitvormingsprocessen binnen schoolbesturen en de onduidelijke verdeling van de bevoegdheden tussen directie en schoolbestuur op dit onderwerp. Desondanks is het gelukt bij een aantal scholen bestaande AED's naar buiten te plaatsen, dan wel een nieuwe AED te laten aanschaffen en deze direct in een buitenkast te plaatsen.

Wij hebben de beheerders van een aantal verzorgingstehuizen aangeschreven. Dit heeft geresulteerd in het plaatsen van hun AED's in buitenkasten (Kwintes, Lyvore) of het op 24/7 beschikbaar stellen van interne AED's (Beweging 3.0).

Stichting Reanimatie Netwerk Amersfoort

Wij proberen ook projectontwikkelaars aan te spreken op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid door bij elk nieuw project direct een AED in buitenkast te plaatsen. Dit heeft inmiddels tot enkele nieuwe AED's in de stad geleid.

In de nieuwe HartslagNu app is de mogelijkheid opgenomen voor burgers om AED's te spotten. Wij ontvangen die berichten en gaan daar dan achteraan. Dit heeft tot enkele nieuwe AED's geleid. De respons is wisselend. Bij sommige partijen wordt de AED meteen aangemeld, bij andere partijen komt nooit antwoord op ons verzoek. Opvallend vonden wij dat de hoofdkantoren van twee landelijke politieke partijen in Amersfoort hun gespotte AED's niet hebben willen aanmelden, zonder inhoudelijke opgaaf van redenen.

BuurtAED acties

Wij hebben in de eerste helft van 2018 een aantal buurtinitiatieven ondersteund met de succesvolle crowdfunding van een aantal AED's. Dit soort acties kost een hoop aandacht, administratief werk en tijd. Daarom waren wij blij met het opstarten van de buurtaed.nl website, een crowdfunding website voor AED's van de Hartstichting, Philips en Procardio. Dit leidt weliswaar tot afwijkende type AED's dan wij eigenlijk zouden willen, maar vergemakkelijkt het crowdfundingproces en levert een mooie korting op de aanschafkosten van een AED op. De kosten voor de buitenkast component en het cijferslot per actie is door ons gefinancierd uit de subsidiegelden van de gemeente Amersfoort. Wij hebben in 2018 12 buurtaed acties ondersteund en succesvol afgesloten. Een aantal van deze AED's moet nog geplaatst worden. Dit wordt verwacht in januari/februari 2019. Er is ook een aantal buurtaed acties geweest waarbij de organisatoren het zonder onze hulp hebben geprobeerd (hoewel wij deze hulp hadden aangeboden). Deze zijn geen van alle succesvol afgesloten. Opvallend is dat buurtAED's acties vaak enthousiast van start gaan, maar dat als de financiering geslaagd is, het soms moeilijk is om een locatie te vinden waar de AED ook daadwerkelijk opgehangen kan/mag worden. Het tijdsverloop tussen afsluiten van de actie en daadwerkelijk operationeel worden is dan soms ook behoorlijk. Wij attenderen organisatoren daar nu zo mogelijk vooraf al op en geven tips om over de exacte locatie na te denken voordat een actie gestart wordt.

Buitenkasten

Wij hebben in 2018 ingezet op het zoveel mogelijk naar buiten brengen van AED's. Wij hebben in 2017 hiervoor 18 buitenkasten ontvangen van de Hartstichting. De uitrol daarvan is in 2018 afgerond. Wij hebben in 2018 van de Gemeente Amersfoort, dankzij een unaniem door de gemeenteraad aangenomen amendement op de gemeentebegroting, een subsidie van € 30.000 ontvangen waaruit wij rond de 55-60 buitenkasten kunnen financieren. Hiervan zijn in 2018 41 buitenkasten betaald. Wij hebben gratis buitenkasten aangeleverd aan AED-eigenaren, een zelf gekochte buitenkast vergoed (m.n. bij bedrijfsleven) dan wel de kosten van een buitenkast vergoed bij buurtAED acties (door middel van donatie van EUR 500 voor de

Stichting Reanimatie Netwerk Amersfoort

kastcomponent in de actie en de kosten voor het slot). Een deel van de zo gefinancierde buitenkasten wordt nog in de eerste weken van 2019 geplaatst (en is dus nog niet inbegrepen in de cijfers per 31-12-2018).

Het aantal AED's in buitenkasten per 31-12-2018 bedraagt 88 (tegenover 12 per 1-1-2018).

Het verschil met de eerdergenoemde aantallen voor 24/7 beschikbare AED's betreft voornamelijk AED's die bij instellingen beschikbaar zijn bij beveiligers of slaapwachters, die 24/7 oproepbaar zijn. Buiten de reguliere openingstijden moet er worden aangebeld om de AED te verkrijgen. Er zitten ook nog wat AED's bij particulieren onder die beschikbaar zijn als er iemand thuis is. HartslagNu wil deze categorie AED's alleen nog maar oproepen tegelijk met de beheerder. Afhalen van AED's door burgerhulpverleners aan woonhuizen (waar het onzeker is of er iemand thuis is), zal dus uiteindelijk verdwijnen.

In 2019 zetten wij de wervingsacties voor nieuwe AED voort. Wij verwachten wel dat het steeds moeilijker zal worden om meer nieuwe AED's operationeel te krijgen omdat het "laaghangende fruit" zo goed als op is en wij op dit moment geen uitzicht hebben op nieuwe substantiële donaties om zelf AED's aan te schaffen.

Inzetten

Waar het uiteindelijk allemaal om draait is het aantal inzetten waarbij succesvol een reanimatie is toegepast en het slachtoffer met een hartslag is vervoerd naar het ziekenhuis.

In 2017 zijn onze burgerhulpverleners rond de 40 keer opgeroepen. In 2018 is dat aantal gestegen tot rond de 70. Als gevolg van de invoering van de AVG krijgen wij momenteel helaas geen direct inzicht meer in de exacte cijfers. Door de invoering van het nieuwe oproepsysteem wordt er nu automatisch gealarmeerd bij de melding van een reanimatie, zonder dat de betreffende centralist een bewuste keuze hoeft te maken om de burgerhulpverlening in te zetten. Dit heeft duidelijk geleid tot een hoger aantal inzetten na invoering van het nieuwe systeem.

Tegelijk met de burgerhulpverlening wordt ook de brandweer en de politie gealarmeerd. Degene die het eerst ter plaatse is, begint de reanimatie. Wij hebben hierover een protocol afgesproken met de andere hulpdiensten. Hoewel daar geen exacte cijfers over voorhanden zijn is onze indruk dat de eerste burgerhulpverleners vaak net voor, tegelijk met of net na de aankomst van de politie ter plaatse zijn. De brandweer is meestal na de aankomst van de burgerhulpverlening ter plaatse. De opleiding van de politie en brandweer is dezelfde als die van onze burgerhulpverleners. Doordat het oproepsysteem meer mensen oproept, komt het ook vaak voor dat de laatste burgerhulpverleners pas aankomen op het moment dat alle hulpdiensten al aanwezig zijn. 's Nachts is de eerste aanwezigheid van

Stichting Reanimatie Netwerk Amersfoort

burgerhulpverleners naar onze indruk minder. De burgerhulpverlener komt dan vaak uit bed, terwijl de hulpdiensten al paraat staan op het moment van de oproep.

In ons nieuwjaarsbericht aan alle burgerhulpverleners, verzonden op 9 en 10 januari 2019 hebben wij suggesties gedaan hoe burgerhulpverleners zich het beste kunnen voorbereiden op een inzet en hebben wij veel voorkomende vragen die aan ons gesteld zijn rondom inzetten in 2018 beantwoord.

Succesvolle reanimaties

Om privacy redenen krijgen wij geen informatie over de status van slachtoffers van een hartstilstand, noch van de ambulancedienst, noch van het ziekenhuis.

Vooropgesteld moet worden dat er bij iets meer dan de helft van de hartstilstanden geen sprake is van een schokbaar ritme. Een AED kan dan niets uitrichten. Bij de rest is wel sprake van een schokbaar ritme. Hoe sneller de AED wordt aangesloten, des te groter de overlevingskansen.

Op basis van landelijke cijfers en wetenschappelijk onderzoek valt aan te nemen dat op dit moment rond de 27% van de inzetten bij een hartstilstand tot een succesvolle reanimatie leidt. Bij het aantal inzetten zou dat in 2018 dan gaan om rond de 19 succesvol gereanimeerde slachtoffers van een hartstilstand. Dit percentage is een gemiddelde. Bekend is dat hoe sneller de reanimatie en defibrillatie wordt opgestart, des te hoger de overlevingskansen zijn. Het is dus waarschijnlijk dat het overlevingspercentage in Amersfoort hoger wordt, naarmate de reanimatie sneller opgestart wordt. Daarmee zou ook het aantal succesvolle reanimaties moeten toenemen. Door het netwerk van burgerhulpverleners en AED's verder te verdichten en vooral goed te spreiden over de gemeente, zou dit percentage verder omhoog moeten kunnen.

Wij verwachten in 2019 op dit terrein verdere vooruitgang te kunnen boeken.